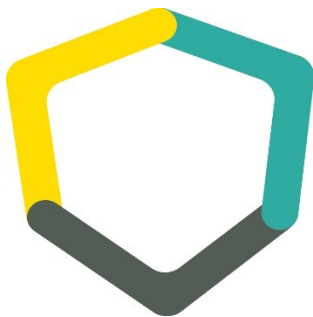

**STŘEDNÍ ŠKOLA ŘEMESEL,
ŠUMPERK**

**Preventivní program školy
(PPŠ)**

2025/2026

IČ: 00851167 | REDIZO: 600171388 | IZO: 130002445 | Datová schránka: pehfder

Zřizovatel: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

Kontakt školy: +420 583 320 111 | e-mail: skola@skolasumperk.cz

web: www.skolasumperk.cz

1. Základní údaje

Název a adresa školy	Střední škola řemesel, Šumperk Gen. Krátkého 30, 787 01 Šumperk
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Irena Jonová
Telefon na ředitele	+420 583 320 108
E-mail na ředitele	jonova@skolasumperk.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence (ŠMP)	Mgr. Anna Muratidisová
Telefon	+420 583 320 107, +420 603 106 881
E-mail	muratidisova@skolasumperk.cz

Jméno a příjmení výchovného poradce (VP)	Mgr. Marie Holinková
Telefon	+420 583 320 106
E-mail	holinkova@skolasumperk.cz

Jméno a příjmení školního speciálního pedagoga (ŠSP)	Mgr. Eva Hasalová, DiS. Mgr. Jitka Křečková, DiS.
Telefon	+420 583 320 107, +420 725 485 785 +420 583 320 128, +420 775 872 441
E-mail	hasalova@skolasumperk.cz kreckova@skolasumperk.cz
Jméno a příjmení školního psychologa (ŠP)	Mgr. Kateřina Kistanová
Telefon	+420 583 320 128, +420 777 268 850
E-mail	kistanova@skolasumperk.cz

PPŠ vypracovala: Mgr. Anna Muratidisová	27. 08. 2025	
Seznámení ředitele školy s PPŠ	28. 08. 2025	
Seznámení pedagogického sboru školy s PPŠ	29. 08. 2025	

2. Úvod

Preventivní program školy (dále jen PPŠ) je strategickým dokumentem Střední školy řemesel, Šumperk, který vymezuje systém, cíle a principy práce školy v oblasti primární prevence rizikového chování a podpory duševního zdraví žáků. Vychází ze Strategie prevence na období 2019–2027. Dokument je zpracován pro školní rok 2025/2026 a vychází z reálných potřeb školy, zkušeností školního poradenského pracoviště, výsledků evaluačních nástrojů a platné legislativy.

Smyslem preventivního programu není pouze reagovat na projevy rizikového chování, ale především systematicky vytvářet bezpečné, respektující a podporující školní prostředí, které posiluje zdravý osobnostní vývoj žáků, jejich sociální a emoční kompetence, odpovědnost a schopnost zvládat zátěžové situace.

Preventivní působení školy je chápáno jako dlouhodobý proces, který se prolíná výukou, školním klimatem, každodenní komunikací i spoluprací s rodinou a externími institucemi. PPŠ je proto koncipován jako živý dokument, který je průběžně vyhodnocován a aktualizován.

3. Charakteristika školy

Střední škola řemesel v Šumperku je nejstarším a zároveň největším odborným učilištěm v regionu. Poskytuje vzdělávání v širokém spektru učebních, maturitních i nástavbových oborů v oblasti řemesel, technických profesí, služeb a obchodu.

Výuka probíhá v denní i kombinované formě vzdělávání. Teoretická výuka je realizována ve dvou hlavních budovách školy, odborný výcvik probíhá ve školních dílnách i na smluvních pracovištích u externích partnerů. Tento model vzdělávání klade zvýšené nároky na oblast bezpečnosti, prevence rizikového chování, podpory motivace a psychické odolnosti žáků.

Školu navštěvuje téměř 1000 žáků s rozdílnými studijními předpoklady, sociálním zázemím a vzdělávacími potřebami. Škola proto uplatňuje diferencovaný přístup k prevenci a klade důraz na individuální podporu, práci s třídními kolektivy a dostupnost odborné pomoci.

Studium je možné v těchto formách:

- tříleté učební obory zakončené výučním listem,
- čtyřleté studijní obory zakončené maturitní zkouškou,
- dvouleté nástavbové studium pro absolventy učebních oborů,
- jednoleté kombinované studium pro získání další kvalifikace nebo rekvalifikace.

Součástí vzdělávání jsou odborné exkurze, projektové dny, soutěže, charitativní aktivity, mezinárodní projekty a zahraniční stáže. Škola dlouhodobě usiluje o vytváření bezpečného a respektujícího prostředí, podporu duševního zdraví a rozvoj sociálních a osobnostních kompetencí žáků.

4. Legislativní a koncepční rámec

Preventivní program školy je zpracován v souladu s platnou legislativou České republiky a s metodickými, koncepčními a strategickými dokumenty Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Dokument respektuje rámec státní politiky v oblasti primární prevence rizikového chování, podpory duševního zdraví a ochrany dětí a mládeže a vychází z doporučení pro systematické a dlouhodobé preventivní působení ve školním prostředí.

Preventivní program školy je koncipován v návaznosti na tyto právní a metodické dokumenty a je v souladu s dalšími vnitřními předpisy školy.

4.1 Legislativní předpisy

Preventivní program školy vychází zejména z následujících právních předpisů:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,

- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Tyto právní normy vymezují odpovědnost školy v oblasti ochrany práv a bezpečí žáků, poskytování poradenských služeb, prevence rizikového chování a spolupráce s dalšími institucemi při řešení závažných situací.

4.2 Metodické a strategické dokumenty

Preventivní působení školy je dále v souladu s následujícími metodickými a strategickými dokumenty:

- Metodické doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže,
- Metodika řešení šikany ve školách a školských zařízeních,
- Doporučení MŠMT k podpoře duševního zdraví a wellbeingu žáků ve školním prostředí,
- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+,
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže.
- Krajský plán primární prevence rizikového chování Olomouckého kraje.

Uvedené dokumenty tvoří metodický rámec preventivního působení školy a slouží jako opora pro plánování, realizaci a vyhodnocování preventivních opatření. Preventivní program školy z těchto dokumentů vychází, reflektuje jejich základní principy a přizpůsobuje je konkrétním podmínkám a potřebám školy.

5. Analýza výchozí situace školy

Analýza výchozí situace školy představuje základní východisko pro plánování preventivních aktivit ve školním roce 2025/2026. Vychází z průběžného sledování klimatu školy, zkušeností školního poradenského pracoviště, z výsledků dotazníkových šetření realizovaných mezi žáky, pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci a z poznatků získaných při řešení konkrétních výchovných a vzdělávacích situací.

Cílem analýzy není pouze popsat aktuální stav, ale identifikovat oblasti, které fungují jako ochranné faktory, a zároveň pojmenovat rizika, na která je třeba preventivní působení školy v následujícím období cíleně zaměřit.

Podrobnější výstupy z dotazníkových šetření jsou zpracovány v samostatných dokumentech (viz příloha č. 1).

5.1 Ochranné faktory a silné stránky školy

Mezi významné ochranné faktory patří především dlouhodobě budované bezpečné a vstřícné prostředí školy. Žáci ve většině případů vnímají školu jako místo, kde se mohou obrátit na dospělé, kteří jim nabídnou pomoc a podporu. Pozitivně je hodnocena dostupnost školního poradenského pracoviště a možnost individuálních konzultací.

Další silnou stránkou školy je systematická práce s třídními kolektivy. Třídnické hodiny, adaptační programy a cílené intervence realizované ve spolupráci třídních učitelů a členů ŠPP přispívají k posilování vztahů, spolupráce a pocitu sounáležitosti mezi žáky.

Významným ochranným faktorem je rovněž propojení vzdělávání s odbornou praxí. Praktické zaměření výuky podporuje motivaci žáků, jejich profesní identitu a pocit smysluplnosti studia, což má pozitivní vliv na školní docházku i chování.

Škola klade důraz na podporu duševního zdraví a wellbeingu žáků. Téma psychohygieny, zvládání stresu, práce s emocemi a prevence vyhoření jsou postupně začleňována do výuky i mimoškolních aktivit. Pozitivní roli hraje také zapojení žáků do projektů, soutěží, charitativních a komunitních aktivit, které posilují jejich odpovědnost a aktivní přístup.

5.2 Rizikové faktory a slabší oblasti

Analýza současné situace zároveň poukazuje na existenci rizikových faktorů, které je třeba v rámci prevence zohlednit. U části žáků se objevují obtíže související s motivací ke vzdělávání, školní docházkou a přijetím školních pravidel. Tyto obtíže se častěji vyskytují u žáků se složitějším rodinným nebo sociálním zázemím.

Další rizikovou oblast představuje digitální prostředí. Žáci tráví významnou část volného času online, kde mohou být vystaveni kyberšikaně, nevhodnému obsahu, manipulaci nebo závislostnímu chování. Zvyšuje se také riziko problémů spojených s nadměrným používáním mobilních zařízení a sociálních sítí.

V některých třídních kolektivech se objevují potíže v oblasti komunikace, spolupráce a respektování pravidel, což může vést ke konfliktům nebo zhoršenému klimatu. Tyto situace vyžadují cílenou práci s kolektivem a podporu třídních učitelů ze strany ŠPP.

Rizikovým faktorem zůstává také nárůst psychické zátěže u dospívajících, zejména v podobě úzkostí, stresu, nejistoty a problémů se sebehodnocením. Tyto obtíže mohou ovlivňovat chování, školní výkon i vztahy žáků.

5.3 Shrnutí výchozí situace

Celkově lze konstatovat, že škola disponuje řadou silných ochranných faktorů, na nichž lze preventivní program dále stavět. Zároveň se objevují oblasti, které vyžadují cílenou a systematickou preventivní práci, zejména v oblasti duševního zdraví, digitální bezpečnosti, motivace ke vzdělávání a podpory třídních kolektivů.

Na základě této analýzy jsou v následujících kapitolách formulovány cíle preventivního programu školy a navržen systém preventivních opatření pro školní rok 2025/2026.

6. Cíle preventivního programu

Cíle Preventivního programu školy vycházejí z analýzy výchozí situace školy a reflektují aktuální potřeby žáků, pedagogických pracovníků i celé školní komunity. Jsou formulovány tak, aby podporovaly dlouhodobé směřování školy v oblasti prevence rizikového chování, posilování duševního zdraví a vytváření bezpečného a respektujícího školního prostředí.

Cíle programu jsou rozděleny na dlouhodobé a krátkodobé (střednědobé) a jsou navázány na konkrétní preventivní opatření a nástroje školy. Preventivní program je koncipován jako otevřený a flexibilní systém, který umožňuje reagovat na aktuální situace a potřeby školy.

6.1 Dlouhodobé cíle

Dlouhodobé cíle vymezují strategické směřování preventivního působení školy a vytvářejí rámec pro systematickou práci v oblasti prevence.

- systematicky vytvářet a udržovat bezpečné, respektující a podporující školní klima, ve kterém se žáci cítí přijímaní a v bezpečí,
- posilovat duševní zdraví žáků a podporovat jejich schopnost zvládat zátěžové situace, stres a nejistotu,
- snižovat výskyt rizikového chování a minimalizovat jeho negativní dopady prostřednictvím včasné prevence a intervence,
- rozvíjet sociální a emoční kompetence žáků, odpovědnost, seberegulaci a schopnost konstruktivně řešit konflikty,
- upevňovat spolupráci mezi školou, rodinou a odbornými institucemi jako základ efektivní prevence.

Formulace těchto cílů vychází z vyhodnocení preventivního programu školy, které poukázalo na zvýšený výskyt psychické zátěže, stresu a úzkostí u části žáků a na potřebu systematické podpory duševního zdraví ve školním prostředí.

6.2 Krátkodobé a střednědobé cíle

Krátkodobé a střednědobé cíle se zaměřují na konkrétní oblasti preventivního působení v průběhu školního roku 2025/2026 a směřují k praktickému naplnění dlouhodobých cílů.

- podporovat adaptaci žáků 1. ročníků a jejich začlenění do třídních kolektivů prostřednictvím adaptačních a preventivních programů,
- systematicky využívat třídnické hodiny jako nástroj prevence, práce s klimatem třídy a včasného zachycení problémů,
- posilovat informovanost žáků o možnostech pomoci a dostupnosti školního poradenského pracoviště,
- cíleně pracovat s třídními kolektivy, u nichž se objevují vztahové obtíže nebo zhoršené klima,
- předcházet záškoláctví a podporovat motivaci ke vzdělávání prostřednictvím spolupráce školy, rodiny a odborných pracovníků,
- rozvíjet digitální gramotnost žáků a podporovat bezpečné a odpovědné využívání digitálních technologií,
- zvyšovat právní povědomí žáků a jejich informovanost o důsledcích rizikového chování,
- podporovat profesní a osobnostní rozvoj pedagogických pracovníků v oblasti prevence a práce s třídními kolektivy.

6.3 Vyhodnocování naplnění cílů

Naplnění cílů preventivního programu je průběžně sledováno a vyhodnocováno zejména prostřednictvím:

- monitoringu klimatu tříd a školy,
- evidence a analýzy výskytu rizikového chování,
- zpětné vazby od žáků, pedagogických pracovníků a zákonných zástupců,
- vyhodnocení činnosti školního poradenského pracoviště.

Výsledky vyhodnocení slouží jako podklad pro úpravy preventivního programu a plánování preventivních aktivit v dalším období.

7. Systém prevence na škole

Systém prevence na Střední škole řemesel, Šumperk je koncipován jako dlouhodobý, provázaný a funkční celek, který prostupuje každodenním životem školy. Prevence není chápána jako soubor izolovaných aktivit, ale jako součást vzdělávacího procesu, školního klimatu, vztahů a způsobu komunikace mezi žáky a dospělými.

Základním principem systému prevence je včasnost, dostupnost podpory, týmová spolupráce a respektující přístup k žákům. Klíčovou roli v tomto systému hraje školní poradenské pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli, učiteli odborného výcviku a vedením školy.

Prevence a řešení šikany a kyberšikany se řídí samostatným Programem proti šikanování školy (viz příloha č. 2), který vymezuje definice, role, odpovědnosti a krizové postupy při řešení šikany.

7.1 Školní poradenské pracoviště (ŠPP)

Školní poradenské pracoviště tvoří multidisciplinární tým složený ze školního metodika prevence, školního psychologa, školních speciálních pedagogů a výchovného poradce. ŠPP zajišťuje koordinaci preventivních aktivit, poskytuje individuální i skupinovou podporu žákům, metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům a spolupracuje s rodiči a externími institucemi.

Činnost ŠPP je zaměřena zejména na:

- včasné rozpoznávání rizikového chování a psychické zátěže žáků,
- poskytování krizové intervence a podpory v náročných situacích,
- práci s třídními kolektivy při zhoršeném klimatu,
- metodickou podporu pedagogů při řešení vzdělávacích, výchovných a vztahových obtíží,
- koordinaci spolupráce s externími odborníky a institucemi.

Vyhodnocení činnosti školního poradenského pracoviště je zpracováno v samostatném Přehledu činnosti ŠPP za školní rok 2024/2025 (viz příloha č. 3).

Škola klade důraz na srozumitelnou a systematickou informovanost žáků i zákonných zástupců o činnosti školního poradenského pracoviště. Žáci jsou pravidelně seznamováni s možnostmi pomoci, kompetencemi jednotlivých členů ŠPP a způsoby, jakými mohou podporu vyhledat.

Informace o ŠPP jsou dostupné prostřednictvím webových stránek školy, školního informačního systému EduPage, třídnických hodin a osobních setkání. Cílem je snížit bariéry při vyhledávání pomoci a posílit důvěru žáků v podpůrný systém školy.

Škola reaguje na zjištění z evaluačních nástrojů, která ukázala, že část žáků nemá dostatečné povědomí o možnostech podpory, a proto systematicky posiluje informovanost o činnosti školního poradenského pracoviště směrem k žákům i zákonným zástupcům.

7.2 Třídnické hodiny jako klíčový nástroj prevence

Třídnické hodiny jsou na škole vnímány jako jeden z nejdůležitějších nástrojů primární prevence. Slouží k systematické práci s třídním kolektivem, posilování vztahů, otevřené komunikaci a včasnému zachycení problémů.

Obsah třídnických hodin je zaměřen zejména na:

- podporu pozitivního klimatu třídy,
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností,
- prevenci konfliktů, šikany a sociálního vyloučení,
- práci s pravidly, odpovědností a spoluprací,

- podporu adaptace žáků a řešení aktuálních potřeb třídy.

Třídní učitelé jsou v této oblasti metodicky podporováni školním poradenským pracovištěm.

7.3 Výuka Osobnostního rozvoje jako nástroj primární prevence

Hodiny Osobnostního rozvoje jsou nedílnou součástí systému prevence na škole a představují klíčový nástroj primární prevence na úrovni třídních kolektivů. Jsou zaměřeny na rozvoj sociálních, emočních a osobnostních kompetencí žáků a vytvářejí bezpečný prostor pro otevřenou komunikaci, sdílení a reflexi.

Cílem výuky Osobnostního rozvoje je zejména:

- rozvoj komunikačních a sociálních dovedností,
- posilování empatie, respektu a tolerance,
- práce s emocemi a jejich zdravým vyjadřováním,
- rozvoj sebereflexe, odpovědnosti a spolupráce,
- prevence konfliktů, šikany a sociálního vyloučení.

Výuka Osobnostního rozvoje významně přispívá ke zlepšování klimatu tříd, posilování vzájemných vztahů mezi žáky a včasnému zachycení vztahových či psychosociálních obtíží. V úzké spolupráci s třídními učiteli a školním poradenským pracovištěm tvoří důležitý pilíř preventivního působení školy.

7.4 Výuka zaměřená na rozvoj psychické odolnosti – předmět Resilience

Součástí systému prevence je nově školní předmět Resilience, který je zaměřen na rozvoj psychické odolnosti, seberegulace a schopnosti žáků zvládat zátěžové a stresové situace. Zavedení tohoto předmětu reaguje na zvyšující se psychickou zátěž dospívajících a na potřebu systematické podpory duševního zdraví ve školním prostředí.

Předmět Resilience podporuje zejména:

- rozvoj schopnosti rozpoznávat a regulovat emoce,

- zvládání stresu, nejistoty a tlaku na výkon,
- posilování zdravých copingových strategií,
- prevenci rizikových způsobů zvládání zátěže,
- rozvoj odpovědnosti za vlastní duševní pohodu.

Resilience je chápána jako preventivní nástroj, který přispívá ke snižování rizika školního selhávání, psychických obtíží a následného rizikového chování.

7.5 Mezinárodní projekt ConnecTEEN

Projekt je zaměřený na podporu duševního zdraví žáků odborných středních škol a prevenci krizových situací v prostředí vzdělávání. Reaguje na rostoucí potřebu škol disponovat systematickými, funkčními a preventivně zaměřenými nástroji pro práci s psychickou pohodou žáků.

Projekt je realizován v mezinárodním konsorciu partnerů ze Španělska, Polska, České republiky, Litvy a Norska. Jeho cílem je posílení podpůrných systémů ve školách, rozvoj preventivních přístupů a vytvoření nástrojů umožňujících včasnou identifikaci rizikových signálů v oblasti duševního zdraví žáků.

V průběhu roku budou realizovány klíčové výstupy, mezi které patří zejména:

- pilotáž nástrojů (mapování pohody),
- vzdělávání pedagogů (krizová intervence),
- vzdělávání vybraných žáků - ambasadůrů (peer podpora),
- pilotáž intervenčního programu,
- monitoring účinnosti,
- evaluaci kroků.

Projekt ConnecTEEN představuje významné posílení preventivního systému školy v oblasti duševního zdraví, krizové intervence a práce s třídními kolektivy. Projekt přispívá k rozvoji kompetencí pedagogických pracovníků, školního poradenského pracoviště, vedení školy i samotných žáků.

7.6 Podpora nadaných a motivovaných žáků – Centrum nadání

Součástí preventivního působení školy je také systematická podpora nadaných a motivovaných žáků prostřednictvím Centra nadání. Tato podpora je vnímána jako významný ochranný faktor, který přispívá k prevenci frustrace, demotivace a problémového chování u žáků s vysokým potenciálem.

Centrum nadání se zaměřuje na:

- včasnou identifikaci nadaných a talentovaných žáků,
- podporu jejich rozvoje v odborné, projektové i osobnostní oblasti,
- zapojení žáků do soutěží, projektů a rozvojových aktivit,
- spolupráci s pedagogy a externími partnery,
- posilování pozitivního vztahu ke škole a studiu.

Podpora nadaných žáků je realizována v souladu s principy inkluzivního vzdělávání a je dostupná všem žákům, kteří projevují zájem a motivaci k rozvoji svého potenciálu. Podrobnější koncepce Centra nadání je zpracována v samostatném dokumentu uvedeném v přílohách Preventivního programu školy (viz příloha č. 4).

7.7 Spolupráce pedagogických pracovníků a vedení školy

Efektivní systém prevence je založen na úzké spolupráci všech pedagogických pracovníků a vedení školy. Pedagogové se podílejí na vytváření bezpečného klimatu, včasném zachycení problémů a realizaci preventivních opatření v každodenní praxi. Metodická podpora pedagogických pracovníků je zároveň chápána jako součást prevence přetížení a syndromu vyhoření a přispívá ke stabilitě pedagogického sboru.

Vedení školy vytváří podmínky pro systematickou preventivní činnost, podporuje práci školního poradenského pracoviště a zajišťuje, aby prevence byla přirozenou součástí fungování školy.

Metodické materiály a odborné zdroje k prevenci spravuje školní metodik prevence. Jsou uloženy v digitálním prostředí školy (EduPage) a částečně v tištěné podobě v jeho pracovním zázemí, průběžně aktualizovány a podle potřeby zpřístupňovány pedagogickým pracovníkům.

7.8 Schránky důvěry

Škola zajišťuje žákům možnost anonymního sdílení obtíží a podnětů prostřednictvím schránek důvěry. Kromě fyzických schránek umístěných v prostorách školy bude od 2. pololetí školního roku 2025/2026 k dispozici také anonymní elektronická schránka důvěry prostřednictvím školního informačního systému EduPage. Tento nástroj rozšiřuje dostupnost podpory a přispívá k včasnému zachycení obtíží žáků.

8. Realizace prevence

Realizace preventivního programu na Střední škole řemesel, Šumperk vychází z principu diferencovaného přístupu k žákům podle míry rizika a aktuálních potřeb. Preventivní působení je rozděleno do tří vzájemně propojených úrovní – primární, selektivní a indikované prevence. Tento přístup umožňuje škole reagovat jak plošně, tak cíleně a individuálně.

Preventivní aktivity jsou realizovány průběžně během celého školního roku a jsou nedílnou součástí vzdělávacího procesu, práce s třídními kolektivy i individuální podpory žáků.

8.1 Primární prevence

Primární prevence je zaměřena na všechny žáky školy bez ohledu na míru rizika. Jejím cílem je podporovat zdravý životní styl, rozvoj sociálních a emočních kompetencí, posilovat bezpečné a respektující školní klima a předcházet vzniku rizikového chování.

Primární prevence je realizována zejména prostřednictvím:

- výuky Osobnostního rozvoje a předmětu Resilience,
- třídnických hodin zaměřených na vztahy, komunikaci a práci s klimatem třídy,
- adaptačních programů pro žáky 1. ročníků,
- projektových a preventivních dnů školy,

- besed, workshopů a interaktivních programů realizovaných ve spolupráci s externími odborníky,
- podpory zdravého životního stylu prostřednictvím sportovních, kulturních a volnočasových aktivit,
- systematické práce pedagogů na vytváření bezpečného a podporujícího prostředí.

8.2 Selektivní prevence

Selektivní prevence je zaměřena na skupiny žáků se zvýšeným rizikem vzniku rizikového chování. Jedná se zejména o žáky s častou absencí, zhoršeným prospěchem, obtížemi v chování, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí nebo žáky v náročné životní situaci.

Cílem selektivní prevence je posílení ochranných faktorů, snížení rizik a zamezení prohlubování obtíží.

Selektivní prevence zahrnuje zejména:

- cílenou práci s třídními kolektivy při zhoršeném klimatu,
- pravidelné konzultace žáků s členy školního poradenského pracoviště,
- spolupráci třídních učitelů, učitelů odborného výcviku a ŠPP,
- podporu motivace ke vzdělávání a řešení problémů se školní docházkou,
- spolupráci s rodiči a zákonnými zástupci,
- zapojení externích odborníků a institucí podle potřeb konkrétních žáků či tříd.

Nepravidelná školní docházka je vnímána jako včasný indikátor zvýšeného rizika školního neúspěchu a psychosociálních obtíží a je řešena preventivně, nikoli pouze sankčně.

8.3 Indikovaná prevence

Indikovaná prevence je určena jednotlivým žákům, u nichž se již objevily projevy rizikového chování nebo vážné psychosociální obtíže. Jejím cílem je včasná intervence, ochrana zdraví a bezpečí žáka a minimalizace negativních dopadů rizikového chování.

Indikovaná prevence je realizována zejména prostřednictvím:

- individuálních konzultací se školním psychologem, speciálním pedagogem nebo školním metodikem prevence,
- krizové intervence v akutních situacích,
- spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci,
- zapojení vedení školy podle závažnosti situace,
- spolupráce s externími institucemi (PPP, SPC, OSPOD, zdravotnická zařízení, Policie ČR apod.),
- využívání krizových a intervenčních postupů školy.

8.4 Spolupráce s rodiči a externími partnery

Součástí realizace preventivního programu je aktivní spolupráce školy s rodiči a zákonnými zástupci žáků. Škola usiluje o partnerský přístup, otevřenou komunikaci a společné hledání řešení při výskytu obtíží. Škola si je vědoma, že míra spolupráce se zákonnými zástupci se liší v závislosti na rodinném zázemí žáků, a proto uplatňuje diferencovaný přístup zejména v případech zvýšeného rizika.

Významnou roli hraje také spolupráce s externími institucemi a odborníky, zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, speciálně pedagogickým centrem, orgánem sociálně-právní ochrany dětí, neziskovými organizacemi a dalšími odbornými pracovišti. Tato spolupráce umožňuje škole poskytovat žákům komplexní podporu a odbornou pomoc.

8.5 Konkrétní preventivní aktivity

Konkrétní preventivní aktivity školy a jejich časové rozvržení jsou rozpracovány v samostatném Plánu preventivních aktivit školy pro školní rok 2025/2026 (viz příloha č. 5). Tento plán navazuje na Preventivní program školy a slouží k jeho praktické realizaci.

9. Krizové situace a krizový intervenční plán

Škola je připravena reagovat na krizové situace, které mohou ohrozit bezpečí, zdraví nebo duševní pohodu žáků a zaměstnanců školy. Krizové situace jsou řešeny v souladu s platnou

legislativou, vnitřními předpisy školy a metodickými doporučeními Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Cílem školy v krizových situacích je zejména zajištění bezpečí všech zúčastněných, poskytnutí adekvátní podpory ohroženým osobám, včasná komunikace s rodiči a spolupráce s odbornými a krizovými institucemi.

9.1 Vymezení krizových situací

Mezi situace, které mohou ve školním prostředí nastat, patří zejména:

- záškoláctví a školní neúspěšnost, včetně skrytých forem absence a vyhýbání se povinností,
- šikana, kyberšikana a jiné projevy agrese a násilí,
- rizikové chování v dopravě a při extrémních sportech,
- rasismus, xenofobie, homofobie, projevy intolerance a extremismu,
- negativní působení sekt a extremistických skupin,
- rizikové sexuální chování,
- závislostní chování – užívání alkoholu, tabáku, nelegálních drog, hazardní hraní, digitální závislosti (nadměrné užívání sociálních sítí, online her či mobilních zařízení).

Do širšího rámce preventivní práce řadíme i jevy, které nelze jednoznačně označit za rizikové chování, avšak představují závažné faktory ohrožující zdravý vývoj osobnosti žáka:

- problémy spojené se syndromem CAN (týrání, zneužívání, zanedbávání),
- poruchy příjmu potravy (anorexie, bulimie, záchvatovité přejídání),
- psychické obtíže a krize (úzkosti, deprese, sebepoškozování, sebevražedné tendence),
- narušené rodinné prostředí a absence podpůrných vztahů,
- sociální znevýhodnění a jeho dopad na školní úspěšnost a chování žáků.

9.2 Postup školy při řešení krizových situací

Při řešení krizových situací postupuje škola vždy individuálně s ohledem na závažnost situace, věk a potřeby žáků a s důrazem na ochranu jejich práv a důstojnosti.

Základní principy postupu školy zahrnují:

- okamžité zajištění bezpečí všech zúčastněných,
- zapojení školního poradenského pracoviště,
- informování vedení školy,
- spolupráci s rodiči nebo zákonnými zástupci,
- spolupráci s externími odbornými a krizovými institucemi podle charakteru situace.

Konkrétní postupy při řešení jednotlivých typů krizových situací jsou rozpracovány v samostatném Krizovém intervenčním plánu školy „Co dělat když...“ (viz příloha č. 6) a v dalších souvisejících vnitřních dokumentech.

9.3 Spolupráce s externími institucemi

V případě závažných krizových situací škola spolupracuje s příslušnými externími institucemi podle charakteru a závažnosti situace. Tato spolupráce slouží k zajištění odborné podpory, ochrany zdraví a bezpečí žáků a k naplnění zákonných povinností školy.

Kontakty na externí spolupracující instituce a odborníky jsou uvedeny v příloze č. 7 tohoto dokumentu.

9.4 Následná péče a prevence opakování krizových situací

Součástí řešení krizových situací je také následná péče o žáky, třídní kolektivy a pedagogické pracovníky. Škola se zaměřuje na stabilizaci situace, podporu návratu k běžnému fungování a prevenci opakování krizových událostí.

Následná péče může zahrnovat individuální nebo skupinovou podporu ze strany školního poradenského pracoviště, práci s třídním kolektivem, konzultace s rodiči a spolupráci s externími odborníky.

10. Evaluace a vyhodnocování preventivního programu

Evaluace Preventivního programu školy je nedílnou součástí jeho realizace a slouží k průběžnému sledování účinnosti preventivních opatření, naplňování stanovených cílů a identifikaci oblastí pro další rozvoj. Vyhodnocování je pojímáno jako systematický proces,

který poskytuje vedení školy a školnímu poradenskému pracovišti relevantní podklady pro rozhodování a plánování.

10.1 Zásady evaluace

Evaluace preventivního programu vychází z následujících zásad:

- kontinuita a pravidelnost sledování,
- kombinace kvantitativních a kvalitativních ukazatelů,
- zapojení různých aktérů školní komunity,
- využití výsledků evaluace pro zlepšování preventivního působení školy.

10.2 Nástroje a zdroje vyhodnocování

K vyhodnocování preventivního programu škola využívá zejména:

- monitorování klimatu tříd a školy,
- dotazníková šetření mezi žáky, pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci,
- záznamy a evidenci školního poradenského pracoviště,
- analýzu výskytu rizikového chování a krizových situací,
- zpětnou vazbu z třídnických hodin, výuky osobnostního rozvoje a předmětu Resilience,
- reflexi preventivních aktivit ze strany pedagogů a vedení školy.

10.3 Odpovědnost za evaluaci

Za koordinaci evaluace preventivního programu odpovídá školní metodik prevence ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm a vedením školy. Do vyhodnocování jsou zapojeni také třídní učitelé a další pedagogičtí pracovníci podle charakteru sledovaných oblastí.

10.4 Výstupy evaluace

Výsledky evaluace jsou zpracovány v rámci výročního vyhodnocení preventivního programu školy. Slouží jako podklad pro úpravy preventivních opatření, aktualizaci preventivního programu a plánování preventivních aktivit pro následující školní rok.

Preventivní program školy je každoročně aktualizován na základě výsledků jeho vyhodnocení a získané poznatky jsou využívány při plánování preventivních aktivit pro další období.

11. Závěr

Preventivní program školy pro školní rok 2025/2026 vyjadřuje dlouhodobý závazek Střední školy řemesel, Šumperk vytvářet bezpečné, respektující a podporující prostředí pro všechny žáky i zaměstnance školy. Prevence rizikového chování je chápána jako přirozená a nedílná součást vzdělávacího procesu, školního klimatu a každodenní práce pedagogických pracovníků. Program vychází z reálných potřeb školy, zkušeností školního poradenského pracoviště a systematické práce s třídními kolektivy i jednotlivci. Opírá se o spolupráci všech aktérů školní komunity a klade důraz na podporu duševního zdraví, osobnostního rozvoje žáků a posilování jejich odpovědnosti a schopnosti zvládat náročné životní situace.

Preventivní program školy je živým dokumentem, který je průběžně vyhodnocován a podle potřeby aktualizován. Získané poznatky a výsledky evaluace budou využívány k dalšímu rozvoji preventivního působení školy a k plánování navazujících opatření v dalších školních letech.

Realizací tohoto programu škola potvrzuje, že prevence rizikového chování a podpora duševního zdraví žáků patří mezi její dlouhodobé priority a jsou nedílnou součástí její výchovně-vzdělávací strategie.

Přílohy

Přílohy Preventivního programu školy slouží k doložení systémové povahy preventivního působení školy, konkretizaci plánovaných a realizovaných aktivit a k dokumentaci evaluačních procesů. Jednotlivé přílohy rozpracovávají vybrané oblasti preventivního programu a jsou vedeny jako samostatné dokumenty školy.

Přílohy umožňují oddělit koncepční rámec Preventivního programu školy od jeho praktické realizace a operativních nástrojů. Jsou průběžně aktualizovány podle aktuálních potřeb školy a výsledků evaluace preventivního působení.

Seznam příloh:

Příloha č. 1

Vyhodnocení dotazníků spokojenosti - žáci, pedagogičtí pracovníci a zákonní zástupci – samostatné dokumenty

Příloha č. 2

Program proti šikanování - samostatný dokument

Příloha č. 3

Přehled činnosti školního poradenského pracoviště za školní rok 2024/2025 - samostatný dokument

Příloha č. 4

Koncepce podpory nadaných a motivovaných žáků – Centrum nadání - samostatný dokument

Příloha č. 5

Plán preventivních aktivit školy pro školní rok 2025/2026 - samostatný dokument

Příloha č. 6

Krizový intervenční plán školy „Co dělat, když...“ - samostatný dokument

Příloha č. 7

Přehled spolupracujících institucí a odborných pracovišť v oblasti prevence a krizové intervence - níže

Příloha č. 7

Přehled spolupracujících institucí a odborných pracovišť v oblasti prevence a krizové intervence

Krajský školský koordinátor prevence

Krajský úřad Olomouckého kraje

PhDr. Ladislav Spurný

e-mail: l.spurny@olkraj.cz

tel.: 585 508 545

Oblastní metodik prevence

Pedagogicko-psychologická poradna a SPC Olomouckého kraje
pracoviště Šumperk, Husitská 12

Mgr. Hana Prejdová

e-mail: hana.prejdova@ppp-sumperk.cz

Důležité kontakty – instituce

Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)

Městský úřad Šumperk, odbor sociálních věcí

Lautnerova 1, Šumperk

Vedoucí odboru: **Ing. Pavla Skálová**

tel.: 583 388 920

Vedoucí OSPOD: **Mgr. Nikola Šebestová**

tel.: 583 388 902

PPP a SPC Olomouckého kraje – pracoviště Šumperk

Husitská 12

tel.: 583 215 279, 606 028 753

Středisko výchovné péče Dobrá Vyhlídka, Šumperk

tel.: 583 284 011

• **Mgr. Jana Poláková:** +420 778 526 639

• **Mgr. Radek Císař:** +420 770 117 677

Probační a mediační služba – středisko Šumperk

Adresa: M. R. Štefánika 412/12B, 787 01 Šumperk

Telefon: 773 794 439

E-mail: Eva.Cmakalova@pms.gov.cz

Web: www.pmscr.cz

Důležité odkazy – prevence a rizikové chování

Drogy a závislosti

- www.odrogach.cz
- www.prevcentrum.cz
- www.drogy-info.cz
- www.drogy.net

Primární prevence na školách

- <https://julesajim.cz>

Neziskové organizace

- A.N.O. – Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí
www.asociace.org

Ministerstvo školství – prevence

- <https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/prevence>

Adiktologie

- www.adiktologie.cz

Prevence kriminality

- <https://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>

Bezpečnost dětí a rizikové chování online

- www.e-bezpeci.cz

Šikana

- www.sikana.org
- <https://www.nzip.cz/clanek/133-sikana-ve-skole>

Poruchy příjmu potravy

- www.anabell.cz

Linky pomoci

Linka bezpečí

www.linkabezpeci.cz

tel.: 116 111

Modrá linka

www.modralinka.cz

tel.: 608 902 410, 731 197 477

Bílý kruh bezpečí

www.bkb.cz

tel.: 116 006